

RAN - 1901130403040002

RAN-1901130403040002**M.A. (Sem. III) Examination October - 2023****Sanskrit : Paper 14 (B)****Vedant Philosophy****[Total Marks: 50****सूचना : / Instructions**

(१)

नीचे दशविवेक निशानीवाणी विगतो उत्तरवली पर अवश्य लपववी.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

M.A. (Sem. III)

Name of the Subject :

Sanskrit : Paper 14 (B)
Vedant Philosophy

Subject Code No.: 1901130403040002

Seat No.:

Student's Signature

प्रश्न १**टूंकमां जवाब आपो. (कोईपण पांच)****१०****Q. 1****Write Answer in Short. (Any Five)****10**

(१) 'त्रिवृत्तकरण' अटले शुं?

(1) What is the 'त्रिवृत्तकरण'?

(२) 'विशिष्टाद्वैत' अटले शुं?

(2) What is 'विशिष्टाद्वैत'?

(३) रामानुजचार्यना मते 'भक्ति'नी व्याख्या आपो.

(3) Give the definition of Bhakti as Given by Ramanujachariya.

(४) ज्ञानकर्मसमुच्चयवाद अटले शुं?

(4) What is 'ज्ञानकर्मसमुच्चयवाद'?

(५) 'अथ' अने 'अतः' शब्दनो अर्थ जण्णवो.

(5) State the meaning of 'अथ' and 'अतः'.

- (૬) 'જિજ્ઞાસા' શબ્દમાં કયો ધાતુ અને સમાસ રહેલો છે?
- (6) Which 'ધાતુ' and 'સમાસ' are present in the word 'જિજ્ઞાસા'?
- (૭) કોને 'નિદિધ્યાસન' કહે છે?
- (7) What is Called 'નિદિધ્યાસન'?

પ્ર. ૨ (અ) નીચેના ગદ્યખંડોની ગમે તે બે નું વિવરણ સહિત ભાષાંતર કરો.

૦૮

Q. 2 (A) Translate any two of the following passage with Explanatory notes.

૦૮

- (૧) નનુ ચ બ્રહ્મજિજ્ઞાસા યદેવં નિયમેનાપેક્ષતે તદૈવ પૂર્વવૃતં વક્તવ્યમ્। ન ધર્મવિચારાપેક્ષા બ્રહ્મજિજ્ઞાસાયાઃ અધીતવેદાન્તસ્યાનધિગતકર્મણોઽપિ વેદાન્ત વાક્યાર્થવિચારોપપતેઃ। કર્માઙ્ગાશ્રયાણ્યુદ્ગીથાદ્યુ પાસનાન્યત્રૈવ ચિન્ત્યન્તે તદનધિગતકર્મણો ન શક્યં કર્તુમિતિ ચેત્, અનભિજ્ઞૌ હિ ભવાન્ શારીરકશાસ્ત્ર વિજ્ઞાનસ્ય।
- (૨) એવં શ્રવણાદિભિર્નિસ્તસમસ્તભેદવાસનસ્ય વાક્યાર્થજ્ઞાનવિદ્યાં નિવર્તયતીત્યેવરૂપસ્ય શ્રવણસ્યાવશ્યાપેક્ષિતમેવ પૂર્વવૃતં વક્તવ્યમ્।। સચ્ચનિત્યાનિત્યવસ્તુવિવેકઃ સમદમાદિસાધનસંપત્ત્ ઇહામુત્રફલોપભોગવિરાગઃ, મુમુક્ષુત્વં ચેત્યેતત્સાધનચતુષ્ટયમ્। અનેન વિના જિજ્ઞાસા નુપપત્તેર્થસ્વભાવાદેવેદમેવ પૂર્વવૃત્તમિતિ જ્ઞાયતે।
- (૩) અત્રોચ્યતે યદુક્તમ્ અવિદ્યાનિવૃત્તિરેવ મોક્ષઃ સા ચ બ્રહ્મવિજ્ઞાનાદેવ ભવતીતિ, તદભ્યુપગમ્યતે। અવિદ્યાવૃત્તયે હિ વેદાન્તવાક્યવિપિત્સિતં જ્ઞાન કિરૂપમિતિ વિવેચનીયમ્। કિં વાક્યાદવાક્યાર્થજ્ઞાનમાત્રમ્, ઉત તન્મૂલમુપાસનાત્મકં જ્ઞાનમિતિ। ન તાવદ્વાક્યજન્યં જ્ઞાનમ્, તસ્ય વિધાનમન્તરેણાપિ વાક્યાદેવ સિદ્ધેઃ તાવન્માત્રેણાવિદ્યા-નિવૃત્ત્યનુપલબ્ધેશ્ચ।
- (૪) અનૃતેન હિ પ્રત્યુઢાઃ' (છા. ૮/૩/૨), 'તેષાં સત્યાનાં સતામનૃતમપિધાનમ્ (છા, ૮/૩/૧). 'નાસદાસીનો સદાસીત્તદાનીમ્। તમ આસીત્તમસા ગૂહમગ્રેઽપ્રકેતમ્' (તૈ, બા, ૨/૮/૯), 'માયાં તુ પ્રકૃતિમ્ વિદ્યાન્માયિનં તુ મહેશ્વરમ્ (શ્વે ૪/૧૦), ઇન્દ્રો માયાભિઃ પુરુરૂપ ઈયતે' (બૃ, ૨/૫/૧૯), 'મમ માયા દુરત્યયા' (ગૌ, ૭/૧૪), 'અનાદિમાયયા સુપ્તો યદા જીવઃ પ્રબુદ્ધયતે (ગૌ. પા. કા. ૧/૧૬) ઇત્યાદિભિર્નિર્વિશેષચિન્માત્રં બ્રહ્મવાનાદ્યવિદ્યયા સદસદનિર્વાચ્યયા તિરોહિતસ્વરૂપં સ્વગતનાનાત્વં પશ્યતી ત્યવગમ્યતે।

(બ) મહાવાક્ય સમજાવો. (ગમે તે એક)

૦૫

(B) Explain mahavakya. (Any one)

૦૫

- (૧) સત્યં જ્ઞાનં અનન્તંબ્રહ્મ।
- (૨) તત્ત્વમસિ।

પ્ર. ૩	રામાનુજાચાર્યે સ્વીકારેલી ખ્યાતિને સવિસ્તર સમજાવો.	૧૩
Q. 3	Explain in detail the 'ખ્યાતિ' accepted by Ramanujacharya.	13
અથવા/OR		
પ્રશ્ન ૩	રામાનુજાચાર્યના મતે અવિદ્યાનું સ્વરૂપ સમજાવો.	૧૩
Q. 3	Describe the nature of અવિદ્યા according to Ramanujacharya.	13
પ્રશ્ન ૪	ટૂંકનોંધ લખો. (ગમ તે બે)	૧૪
Q. 4	Write Short-note. (Any two)	14
(૧)	રામાનુજાચાર્યનું જીવન	
(1)	Life of Ramanujacharya	
(૨)	પંચખ્યાતિઃ।	
(3)	બાધ્ય-બાધકભાવ।	
(૪)	બ્રહ્મતત્ત્વ।	
